

Носенко А. І. «Знаки сучасного мистецтва Одеси» : ювілейна виставка до 80-річчя Одеської Обласної Організації Національної спілки художників України / А. І. Носенко // Образотворче мистецтво : наук.-популярне видання. – 2019. – №1 (106). – С. 59-61.

Ключові слова: Одеська обласна організація Національної спілки художників України, ювілейна виставка, Одеська мистецька школа.

Анотація: проаналізовано творчість яскравих особистостей, що визначають різні царини сучасного мистецтва Одеси, визначено основні напрями Одеської мистецької школи, яку було представлено на ювілейній виставці до 80- річчя Одеської обласної організації Національної спілки художників України.

Анна Носенко
кандидат мистецтвознавства,
член Національної спілки художників України, Одеса

**«ЗНАКИ СУЧАСНОГО МИСТЕЦТВА ОДЕСИ»
ЮВІЛЕЙНА ВИСТАВКА ДО 80-РІЧЧЯ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ
ОРГАНІЗАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ СПІЛКИ ХУДОЖНИКІВ УКРАЇНИ**

З 29 листопада по 10 грудня 2018 року у виставкових залах Центрального будинку художника НСХУ була презентована ювілейна виставка творів митців Одеської обласної організації Національної спілки художників України. Заснована 80 років тому, творча спілка Південної Пальміри сьогодні є однією з найчисленніших серед регіональних мистецьких спілок країни.

Головна ідея експозиції – представити творчість яскравих особистостей, що визначають різні царини сучасного мистецтва Одеси. Твори малярства, графіки, скульптури, декоративно-прикладного мистецтва демонструють розширене візуально-змістове поле творчості

митців, що розвивається в діапазоні від продовження традиції до новітніх технік і технологій.

Сьогодні основні напрями творчого пошуку майстрів образотворчого мистецтва Одещини полягають у продовженні традицій Одеської мистецької школи та модерністських експериментах зі змістом і формою. Кожен митець своїми творами висловлює своєрідний монолог – власну митецьку програму, концепцію індивідуального світовідчуття, що втілюється у жанрах тематичної картини, пейзажу, портрету, натюрморту, декоративних і абстрактних композицій.

Однією з визначальних особливостей мистецтва Одеси є збереження традиції пленерного живопису, що починає відлік з кінця XIX століття. Природні умови Одеси і досвід французького імпресіонізму і постімпресіонізму сприяли зародженню і розвитку особливої регіональної мистецької школи. Робота на відкритому повітрі дозволяє побачити і передати кольорове багатство природи, що у повні розкривається під дією світлоповітряного середовища.

Сьогодні пленер для митців має більше аспектів розуміння і застосування ніж століття тому: це не тільки метод роботи над етюдом у безпосередній взаємодії з природою, але й метод спостереження і запам'ятовування гармоній світло-кольорових станів, що збагачує палітру художників при роботі у майстерні над створенням не тільки фігуративних, а й декоративних і абстрактних композицій. Досвід пленеру зумовлює особливу мальовничість образотворчого мистецтва Одеси, яскравість і прозорість палітри, цілісність, наповненість світлом і повітрям, надає основу для створення переконливих художніх образів.

Головною тенденцією арт-простору модерністського мистецтва Одеси є ствердження індивідуального відчуття світу. У 1970-ті роки всупереч домінуючій ідеології тоталітарного режиму митцями-нонконформістами було створено «Нову одеську школу». Декларуючи вільне мистецтво, орієнтоване на відтворення нематеріального світу життя душі і буття Духу, художники дорогою

ціною відстояли право на свою позицію в мистецтві і право на власний вибір свободи. Програмною для сучасних митців-модерністів стає тема «екзистенції» – існування людини як неповторної особистості у навколишньому світі – це «співіснування», «співучасть», «співчуття». У створеному авторами умовному художньому просторі живописних та графічних творів концентрується ментальне і психологічне переживання авторів, яке втілюється в універсальних позачасових «формулах» або миттєвих емоціях. Експресія композицій і кольору пробуджує глядача до «співпереживання».

Художники-графіки, вільні у виборі тем і виражальних засобів відтворення «картини світу», звертаються до традиційних технік оригінальної графіки, розмаїття видів друкованої графіки, різного роду змішаних технік. Окрему частину складають твори, виконані у техніці акварелі і акрилу, що за якостями формотворення межують з живописом.

Сьогодні все більшої актуальності набуває напрямок на відновлення втрачених сенсів, названий наприкінці ХХ ст. «after-постмодернізм». У протиставленні з хаосом деконструювання митці прагнуть відродити зрозумілі всім людські істини, віру в гармонію – зв'язок людей, природи і Вищого начала. Тому, не випадково художники черпають натхнення у культурних традиціях українського народу, спадщині сакрального мистецтва, природних формах, де втілені первообрази, близькі кожній людині.

У цьому контексті в сучасній скульптурі Одеси актуальними стають образи як класичної міфології, національного фольклору, так і їх переосмислення в образи індивідуального авторського міфу, сповненого власними спогадами, переживаннями і фантазіями.

Частину експозиції декоративного мистецтва представляють твори у техніках гобелену, розпису тканини, художньої обробки текстилю та дерева, кераміки. На теренах Одеси декоративно-прикладне мистецтво не має такого міцного коріння традиції і школи, як живопис. Одеські майстри отримали знання у різних навчальних закладах України і за її межами. Проте, представлені твори цікаво демонструють «динаміку трансформації» – поєднання досвіду набутої при

навчанні майстерності і неповторну естетику образів, світла і колориту Одеської школи. Результатом стає особлива, відмінна від інших регіонів якість: «живописність» і «світлоносність».